

Sinikka Rantala

LL, erikoistuva lääkäri
OYS, OpTa, Anestesia ja tehohoito
sinikka.rantala@ppshp.fi

Eläköön anestesia!

Joka vuosi lokakuun 16. päivä sosiaalinen media täyttyy kuvista, joiden pääosissa ovat iloiset anestesiatiimit, vuosipäivän seminaarit, klinikan kakkukahvit ja jopa paraatit. Kyseessä on vuosittainen World Anaesthesia Day eli suomalaisittain Maailman anestesiapäivä. Päivämäärä ei ole sattumaa, sillä lokakuun 16. päivää vuonna 1846 pidetään yleisanestesian syntymäpäivänä. Tuolloin hammaslääkäri William T.G. Morton demonstroi julkisesti eetterin käytön anestetiina bostonilaisessa sairaalassa. Sen kunniaksi anestesia saa kuulua ja näkyä, ainakin kerran vuodessa.

Tosin kaikki näkemäni esimerkit ovat olleet ulkomaisilla sivustoilla, suomalaisissa sairaaloissa en ole törmännyt anestesiapäivän juhlintaan koskaan. Eikö anestesian syntymäpäivää nähdä meillä juhlimisen arvoisena?

Maailman anestesiapäivän jälleen lähestyessä ehdotin sairaalani anestesiaan erikoistuville

Anestesia saa kuulua ja näkyä kerran vuodessa.

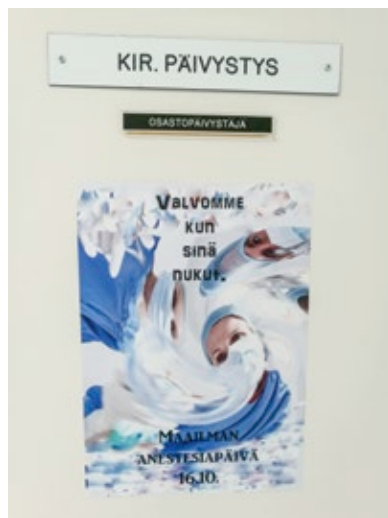
lääkäreille, että järjestäisimme jotain. Ei paraattia, ei seminaaria tai edes kakkukahveja, mutta jotain pientä muistuttamaan anestesian tärkeydestä. Onnekseni ehdotus otettiin positiivisesti vastaan ja erikoistuvat lähtivät lyhyellä varoitusajalla ja talkootyönä (omalla ajalla ja rahallaan) järjestämään anestesiapäivän ohjelmaa. Kun valmistelut pyörytettiin kunnolla käyntiin, oli anestesiapäivään aikaa enää pari viikkoa. Koska jokaisella oli anestesiapäivänäkin oma salinsa hoidettavana, päivän ohjelma oli suunniteltava sellaiseksi, että se olisi toteutettavissa salityön lomassa. Samana päivänä oli myös Restart A Heart Day, jonka vuoksi sairaalaan oli jo järjestetty pientä ohjelmaa.

Ensimmäisenä oli tärkeää saada julisteita seinielle tiedottamaan ihmisiä anestesiapäivästä. Alkuperäisenä suunnitelmana oli räpsiä valokuvia ja tehdä julisteet niiden pohjalle, mutta aikapula vaati lopulta käyttämään pääosin kuvapankkikuvia julisteiden pohjana. Vuoden epäviralliseksi teemaksi valikoitui sattumalta ”Kiitä anestesiaa”. Teema sai alkunsa leikkausta kuvaavasta julisteesta, jossa ”Haastava leikkaus? Syytä anestesiaa.” -tekstin ’syy’-tavu oli viivattu yli punakynällä ja korvattu ’kii’-tavulla. Kyseisen julisteen lisäksi valmistui kolme muuta kieli poskessa ja huumorilla tehtyä julistemallia.

Sama teema toistui myös laatikoissa, joita päättyi kahvihuoneisiin terveisten ja kiitosten lähettämistä varten. Toinen laatikkoryhmä oli vastauslaatikko anestesiavisaa varten. Itse anestesiavisaa oli suunnattu ensisijaisesti muille kuin anestesiahenkilöstölle ja sisälsi kysymyspaletin aina haastavista opioidikysymyksistä leikkimielellä tehtyihin monivalintavaihtoehtoihin. Vastanneiden kesken arvottiin syksyinen hypotermia-aiheinen lahjakori, joka sisälsi erilaisia välineitä taistelussa hypotermiaa vastaan. Korista löytyi muun muassa nestemäistä lämmikettä, avaruuslakana ja Sanna Paason neuloma hieno anestesia-aiheinen kaulahuivi. Tarjoilujen osalta päädyttiin ratkaisuun,

Kahvihuoneisiin oli järjestetty erilaista hengen ja ruumiin ravintoa anestesiapäivän kunniaksi. Kuva Sinikka Rantala, 2018.

Juliste kirurgian osastopäivystäjän päivystyshuoneen ovesa muistutti anestesiatiimien tekemästä työstä. Kuva Sinikka Rantala, 2018.

Poimintoja anestesiavisan kysymyksistä ja vastauksista

Selitä sana "TIVA-anestesia"

- "Melkein kuin kiva anestesia"
- "Total Invasive Anestesia"
- "Täysin Invalidi Vanha Anestesiologi"

Selitä sana "TOF"

- "Sytkytin"
- "Lihasten relaksaatiota mittaava säpsytin"

Selitä sana "Loss of resistance -ruisku"

- "Vastarintaliikkeen hävitysruisku"
- "Se lörrpöruisku epiduraalisetissä"

Mitä eroa on rokuronilla, mivakuurilla ja cisatrakuurilla?

- "Vaikutusaika"
- "Rokuroni kirvelee, mivakuuri ei relaxoi, cisatrakuuria osaan käyttää."

Mitä teet, jos potilas spasmaa?

- "Annan lidokaiinia + lähden kahville"
- "Happea, happea, happea"
- "Kutsun anestesia lääkäriin"
- "Jäykällä skoopilla läpi"

jossa jokainen erikoistuva toi jotain pientä syötävää oman yksikkönsä kahvihuoneeseen.

Julisteet herättivät mielenkiintoa heti seinälle ilmestyttyään ja moni luuli alkuun, että kyseessä on kaupallinen tapahtuma. Tapahtuman luonteen selvittyä anestesiapäivä otettiin positiivisesti vastaan. Kirurgeissa julisteet herättivät kiinnostusta ("Onko teillä bileet tiistaina?") ja osin varautuneisuutta ("Kuka täällä levittää anestesiapropagandaa?"). Eräs kirurgi oli liittynyt julisteen yhteyteen listauksen kaikista kuvituskuvan virheistä vanhan twitterkampanjan (#BadStockPhotoOfMyJob) hengessä. Muilta osin lähes kaikki palaute oli positiivista. Erityisesti anestesiahoitajilta saimme kiitosta ja herksytyipä joku kynneliinkin ("Tämä on ensimmäinen kerta, kun työmme nostetaan näin esille!"). Julisteet olivat myös suosittu valokuvauksen kohde ja hiljalleen tieto lähestyvistä anestesiapäivästä levisi myös sosiaaliseen mediaan.

Anestesiapäivän koittaessa erikoistuvien WhatsApp-ryhmä kävi kuumana. Eri tarjottavien loppusijoituspaikasta käytiin viime hetken keskustelua. Ryhmään saatujen tietojen perusteella kahvihuoneissa anestesiavisaan vastattiin hartaudella, välillä luottaen useampien anestesia lääkäreiden sekä Googlen konsultaatioapuun. Ryhmään alkoi

"Kuka täällä levittää anestesiapropagandaa?"

ilmestyä myös kuvia hymyilevistä ihmisistä, kahvihuoneiden herkuista ja iloisista terveistä seinillä. Tärkeille työpareillemme – anestesiahoitajille – luovutimme anestesia lääkäreiltä kollektiivisesti suuren kortin, jossa kiitettiin yhteistyöstä ja toivotettiin hyvää anestesiapäivää. Päivän kuluessa kävimme yhdessä Hanna Säckisen kanssa kierroksella eri työpisteissä toivottamassa kollegoillemme hyvää anestesiapäivää ja kohottamassa maljan alkoholitonta kuohuviiniä.

Lopputulokseen voimme olla tyytyväisiä. Anestesiapäivän prototyyppi polkaistiin käyntiin olemattomilla resursseilla ja vähäisellä ajalla, mutta sitäkin innokkaammalla erikoistuvien tiimillä. Erityiskiitos kuuluu myös erikoistuvien kapteeni Hanna Säckiselle, joka teki ison työn anestesiapäivän käytännön järjestelyissä. OYSin ensimmäisestä anestesiapäivästä tuli järjestävän tiiminsä näköinen: nuorekas, hauska ja rento. Hymyilevät ihmiset ja positiivinen palaute vahvistavat, että anestesiapäivä on juuri se piristysruiske, jota lokakuun harmauteen kaivataan. Toivottavasti Maailman anestesiapäivästä tulee Suomessakin kaikki sairaalat kattava perinne, johon kuuluu lupa levittää anestesiapropagandaa – vaikka siten kieli poskessa ja peukalo keskellä kämmentä. #EnsiVuonnaUusiksi ■

Anestesiälle suunnatut kiitokset ja terveiset päätyivät yksiköiden seinälle. Kuva Hanna Säckinen, 2018.

Erikoistuvia lääkäreitä anestesiapäivän viettäessä: Krisztina Molnár, Sami Vuoti, Sinikka Rantala, Marika Pada, Hanna Säckinen, Sanna Vauhkonen-Lommi ja Janne Keränen. Kuva Krisztina Molnár, 2018.